Työttömyysturva

Esko Salo

16.9.2015

Työttömyysetuuksien saajat 2014

- Työttömyysetuuksia maksettiin yhteensä 4,8 mrd
  - ansioturva: saajia 332 000, etuudet 2,7 miljardia
  - peruspäiväraha: saajia 75 000, etuudet 0,3 miljardia
  - työmarkkinatuki: saajia 277 000, etuudet 1,6 miljardia

Työttömyysturvan rahoitus

- periaatteena on, että valtio rahoittaa perusturvan ja perusturvaa vastaavan osuuden ansioturvasta
- palkansaajan ansioturvan ansio-osa rahoitetaan työttömyys- vakuutusmaksuilla, joita maksavat työnantajat ja palkansaajat
- yrittäjien ansioturvan ansio-osa rahoitetaan yrittäjäkassan jäsenmaksuilla
- yrittäjät eivät maksa työttömyysvakuutusmaksuja omasta työstään

Työttömyysvakuutusmaksut vuonna 2015

- palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu 0,65 % palkasta
- työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,80 % palkasta palkkasumman 2,0 miljoonaan euroon asti ja sen ylittävältä osalta 3,15 %
  - keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu on 2,33 %

- työttömyysvakuutusmaksut perii työttömyys-vakuutusrahasto (TVR)

Ansiopäivärahan rahoitus

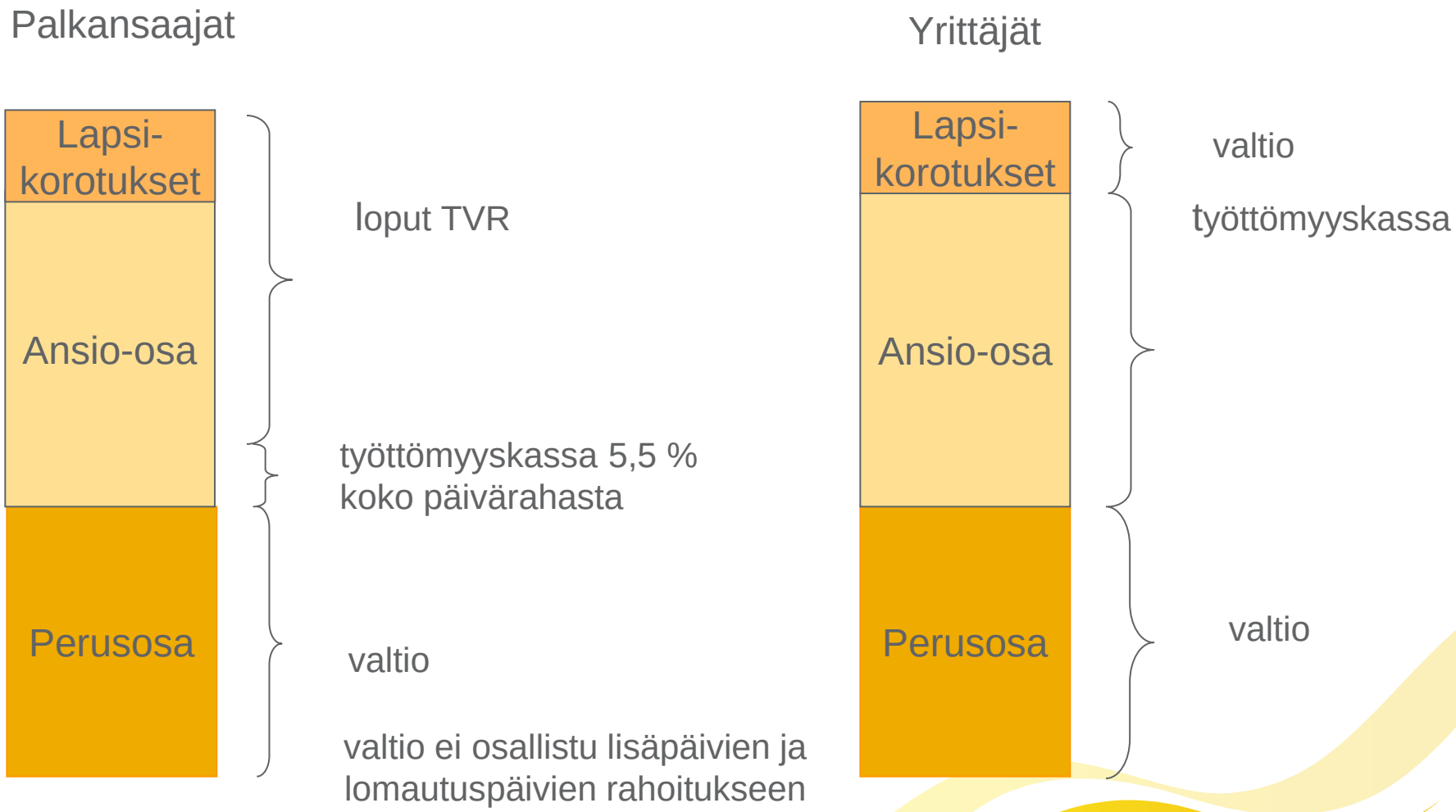

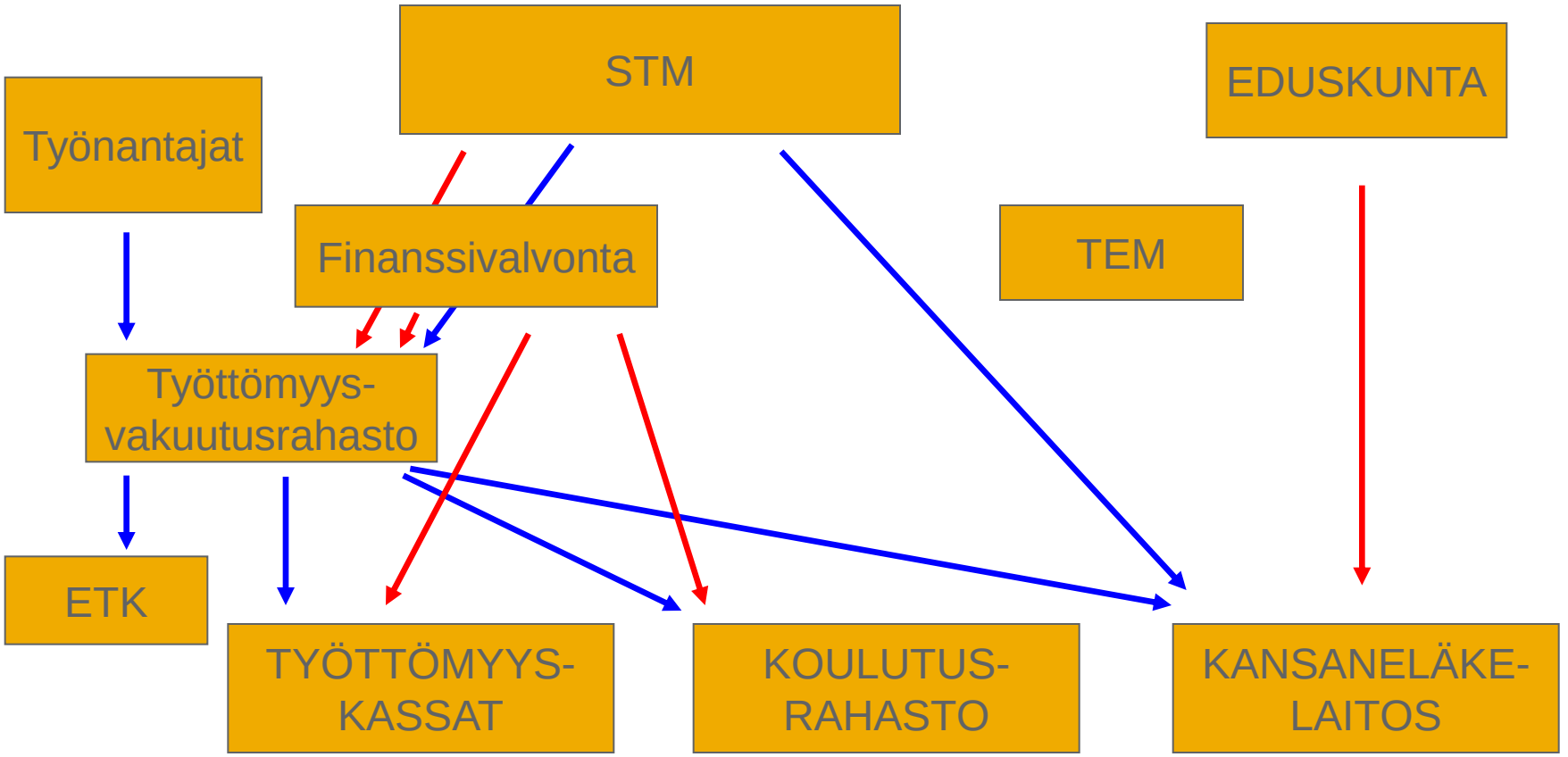
STM
EDUSKUNTA
Työnantajat
Finanssivalvonta
TEM
Työttömyys-
vakuutusrahasto
ETK
TYÖTTÖMYYS-
KASSAT
KOULUTUS-
RAHASTO
KANSANELÄKE-
LAITOS
-ansiopäiväraha
-vuorottelukorvaus
-aikuiskoulutustuki
-ammattitutkinto-
stipendi
-peruspäiväraha
-työmarkkinatuki
-vuorottelukorvaus
rahaa
valvonta

Työttömyyspäiväraha

- ansiopäiväraha ja peruspäiväraha
  - palkansaajan työssäoloehto
    - työssä 26 kalenteriviikkoa (18 t/vkko) 28 kuukauden aikana
    - hyväksyttävästä syystä 28 kuukauden tarkastelujakso voidaan pidentää
  - yrittäjän työssäoloehto
    - yrittäjänä 15 kuukautta 48 kuukauden tarkastelujakson aikana (vakuutettu tulo vähintään 1 027 €/kk)
    - hyväksyttävästä syystä 48 kuukauden tarkastelujakso voidaan pidentää

Työttömyyspäivärahan määrä

- Peruspäiväraha
  - 32,80 €/päivä (705 €/kk)
  - lapsikorotukset: 1 lapsi 5,29 €, 2 lasta 7,77 €, 3 tai enemmän 10,02 €/pvä
- Ansiopäiväraha
  - palkansaajalla määräytyy työttömyyttä edeltävän palkan perusteella
  - yrittäjällä vakuutetun tulon perusteella
  - päiväraha on 45 % päiväpalkan ja perusosan erotuksesta ja 95-kertaisen (taitekohta) peruspäivärahan ylittävältä osalta 20 %
  - lisäksi lapsikorotukset

Päivärahan perusteena olevan palkan uudelleen laskeminen

- Pääsääntö: kun työssäoloehto täyttyy
- Poikkeukset:
- ei lasketa uudelleen,
  - jos työssäoloehto täyttyy vuoden sisällä uudelleen ja päiväraha on laskettu edellisen työssäoloehdon täytyttyä
  - jos työnhakijan työssäoloehto on täyttynyt työssä, johon hänet on työllistetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta mukaisen velvoitteen perusteella, tai
  - jos työssäoloehto on täyttynyt työnhakijan täytettyä 58 vuotta, ellei uusien tulotietojen perusteella laskettu palkka ole aiemmin määrättyä palkkaa suurempi.

Ansiopäivärahan määrä

Päiväraha lasketaan siten, että ansio-osa on 45 % päiväpalkan ja perusosan erotuksesta taitekohtaan asti, joka on 95-kertainen peruspäivä. Taitekohdan ylittävästä osasta ansio-osa on 20 %. Esim. palkka 3500 kk ja 162,79/pv

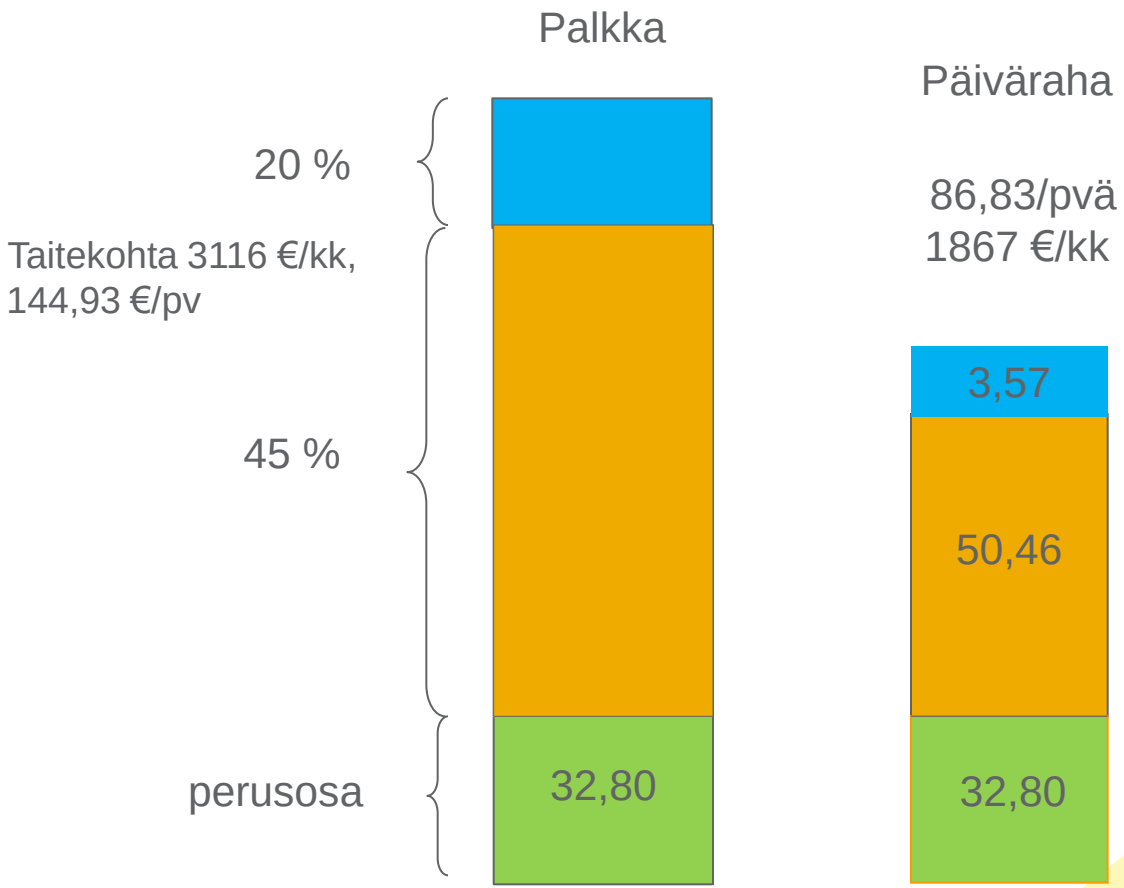

Korotettu ansio-osa tai korotusosa

- Korotettu ansio-osa 58 % ja 35 %
- Peruspäivärahan korotusosa 4,80 €/pv
- Maksetaan
  - Pitkän työuran päätyttyä
    - 90 päivältä
    - irtisanottu ilman omaa syytään
    - 20 vuotta työhistoriaa
  - Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta
    - 200 päivältä
    - Työssäoloehto täyttyminen nollaa kertymän

Työllistymistä edistävät palvelut

1) työvoimakoulutus
2) omaehtoinen opiskelu
3) työnhakuvalmennus ja työuravalmennus
4) työ- ja koulutuskokeilu
5) maahanmuuttajan omaehtoinen opiskelu
6) kuntouttava työtoiminta

Osallistujalle maksetaan lisäksi veroton ylläpitokorvaus 9 €/18 € päivässä

Soviteltu työttömyysetuus

- osa-aikatyö
- lomautettu lyhentämällä päivittäistä työaikaa
- enintään kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö
- yritystoiminnan tai oman työn ansiot

- sovittelujakso kuukausi tai neljä kalenteriviikkoa
- työaika saa olla enintään 80 prosenttia kokoaikatyöstä
- sovittelujakson ansioista, jotka ylittävät 300 kuukaudessa, 50 prosenttia vähennetään sovittelujaksolta maksettavasta päivärahasta

- lyhennetylle työviikolle lomautetulle maksetaan työttömät päivät

Omavastuuaika

- 5 päivää työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa 8 peräkkäisen kalenteriviikon aikana
- kerran 500 päivää kohti
- uusi omavastuuaika, kun työssäoloehto täyttyy
  - ei kuitenkaan, jos täyttää työssäoloehdon vuoden sisällä edellisen omavastuuajan ottamisesta

Enimmäisaika ja lisäpäivät

- päivärahaa maksetaan enintään 500 päivältä
- jos työssäoloa on alle kolme vuotta, ansio-osaan oikeus 400 päivältä
  - työssäoloehdon täyttäminen nollaa maksetut päivät
- Lisäpäiväoikeus palkansaajilla
  - maksetaan työttömyyspäivärahaa 65-vuotiaaksi enimmäisajan estämättä
  - 1950 - 1954 syntyneet, jotka täyttävät 59 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä
  - 1955 tai 1956 syntyneet, jotka täyttävät 60 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä
  - 1957 tai sen jälkeen syntyneet, jotka ovat täyttävät 61 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä

Työmarkkinatuki

- työttömälle
  - joka ei täytä työssäoloehtoa, tai
  - joka saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisajan
- määrä
  - peruspäivärahan suuruinen
  - korotusosa työllistämistä edistävien palvelujen ajalta 200 päivältä
  - osittainen työmarkkinatuki, jos asuu vanhempiensa taloudessa eikä ole täyttänyt työssäoloehtoa
- kesto
  - ei enimmäisaikaa
- tarveharkinta
  - koskee enää omia pääomatuloja